

Tervetuloa NIS2 sidosryhmätilaisuuteen!

1. Liikenne- ja viestintäministeriön esitys NIS2 direktiivistä ja kansallisesta toimeenpanosta
2. Liikenne- ja viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskuksen esitys NIS2 direktiivistä ja kansallisesta toimeenpanosta valvojan viranomaisen ja keskitetyn yhteyspisteen näkökulmasta
3. Yhteinen keskustelu

NIS2 direktiivin kansallinen toimeenpano

Mikä on NIS2 direktiivi?

- NIS2 direktiivin tavoitteena on vahvistaa ja yhdenmukaistaa jäsenvaltioiden ja EU:n yhteistä kyberturvallisuustasoa tietyillä yhteiskunnan sektoreilla.
- Direktiivissä esitetään kyberturvallisuutta vahvistavia riskienhallintavelvoitteita ja raportointivelvoitteet merkittävistä poikkeamista.
- Velvoitteet ovat vähimmäistason velvoitteita, jotka vastaavat muuttuneeseen kybertoimintaympäristöön.
- NIS2 direktiivi kumoaa aiemman verkko- ja tietoturvadirektiivin (NIS1-direktiivi).
- NIS2 direktiivi julkaistiin 27.12.2022 EU:n virallisessa lehdessä: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>

Kuuluuko organisaationi NIS2 direktiivin soveltamisalaan?

- Jos organisaatiosi pääasiallinen toiminta kuuluu johonkin NIS2-direktiivin sektoriin (liitteet I-II), täyttää jonkin siinä esitetyn toimijatyyppimääritelmän ja on kooltaan vähintään keskisuuri;

Tai

- kuulut CER-direktiivin kansalliseen soveltamisalaan (2 artiklan 3 kohta)

Tai

- täytät NIS2 direktiivin 2 artiklan 2 tai 4 alakohtien kriteerit

NIS2 toimialat (uudet punaisella)

Liite I

- Energia (vety- ja latauspisteiden palveluntarjoajat)
- Liikenne
- Pankkitoiminta
- Finanssimarkkinoiden infrastruktuuri
- Terveys
- Juomavesi
- Jätevesi
- Digitaalinen infrastruktuuri (tele, luottamuspalvelut, CDN, konesalit)
- TVT-palvelujen hallinta (yritysten välinen)
- Julkishallinto
- Avaruus

Liite II

- Posti- ja kuriiripalvelut
- Jätehuolto
- Kemikaalien valmistus, tuotanto ja jakelu
- Elintarvikkeiden tuotanto, jalostus ja jakelu
- Valmistus (mm. lääkintälaitteet, tietokoneet, sähkölaitteet, kulkuneuvot)
- Digitaalisen palvelun tarjoajat (verkkoyhteisöalustojen tarjoajat)
- Tutkimustoiminta

Mikä muuttuu?

- Suuret ja keskisuuret toimijat suoraan sääntelyn piirissä, pienet ja mikrotoimijat lähtökohtaisesti sääntelyn ulkopuolella, tietyt poikkeukset mahdollisia
- Soveltamisala laajenee
- Sektoreiden jaottelu keskeisiin ja tärkeisiin, merkityksellistä valvonnan ja seuraamusjärjestelmän kannalta (ennakko- ja jälkivalvonta)
- Tarkemmat riskienhallintavelvoitteet
- Kolmiportainen raportointivelvoite merkittävistä kyberpoikkeamista
- Ennakko- ja jälkivalvonta riippuen toimijan kategoriasta (keskeinen / tärkeä)
- Seuraamukset riskienhallintavelvoitteiden laiminlyönnistä
- Haavoittuvuuksien tunnistaminen ja varautuminen laajamittaisten kyberhäiriöiden varalle

Riskienhallintavelvoitteet ja raportointivelvoitteet

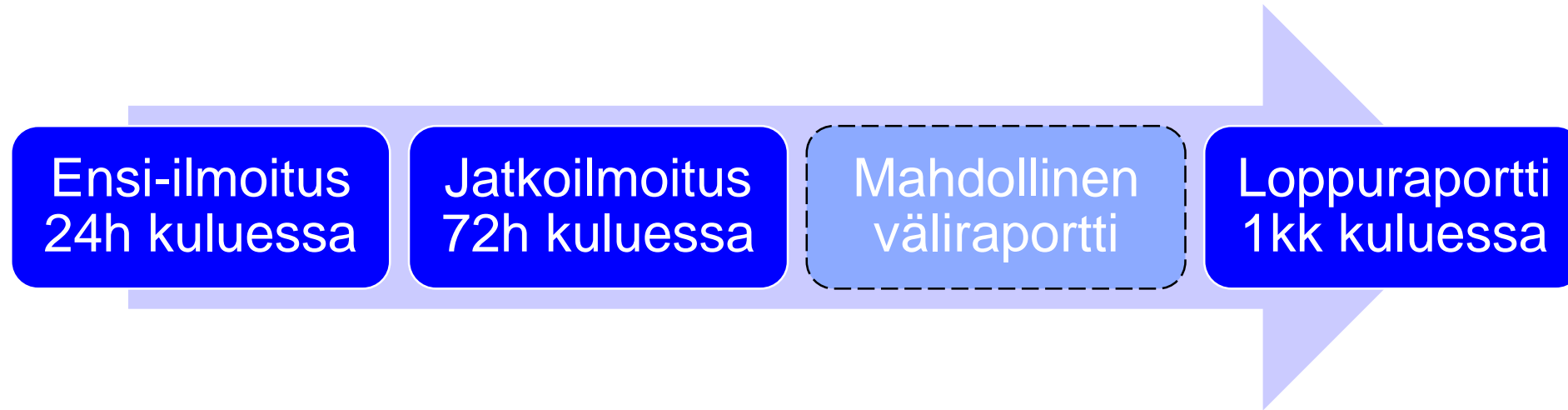

Riskienhallintavelvoitteet

- Direktiivin 21 artiklassa esitetään riskienhallintavelvoitteet, jotka kaikkien soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden tulee ottaa käyttöön riskiperustaisesti.
- Velvoitteiden tavoitteena on estää tai minimoida poikkeamien vaikutus palvelujen vastaanottajiin ja muihin palveluihin.
- Riskienhallintavelvoitteisiin sisältyy mm. riskianalyysit, toiminnan jatkuvuuden hallinta, poikkeamien käsittely ja havainnointi.
- Teknologianeutraali lähestymistapa, jotta velvoitteet kestävät aikaa ja soveltuisivat vähimmäistason velvoitteiksi kaikille soveltamisalaan kuuluville sektoreille.
- Jos et kuulu CER-direktiivin piiriin eikä kaikki vaaratekijät huomioiva lähestymistapa tule katettua jo sitä kautta, tulee samaa lähestymistapaa soveltaa NIS2 riskienhallintavelvoitteiden kautta.

Kolmiportainen raportointivelvoite merkittävistä poikkeamista

- Valvojan viranomaisen tulee vastata ensi-ilmoitukseen 24 tunnin kuluessa ja voi toimijan pyynnöstä antaa ohjeita poikkeamatilanteeseen yhteistyössä CSIRT-yksikön (KTK) kanssa.
- Valvovalle viranomaiselle voi ilmoittaa vapaaehtoisesti myös muista kuin merkittävistä poikkeamista, kyberuhkista ja läheltä piti –tilanteista.
- Toimijan tulee tiedottaa palvelujensa vastaanottajia merkittävästä kyberuhkasta.

Ennako- ja jälkivalvonta

Keskeinen toimija
(ylittää keskisuuren
yrityksen
määritelmän)

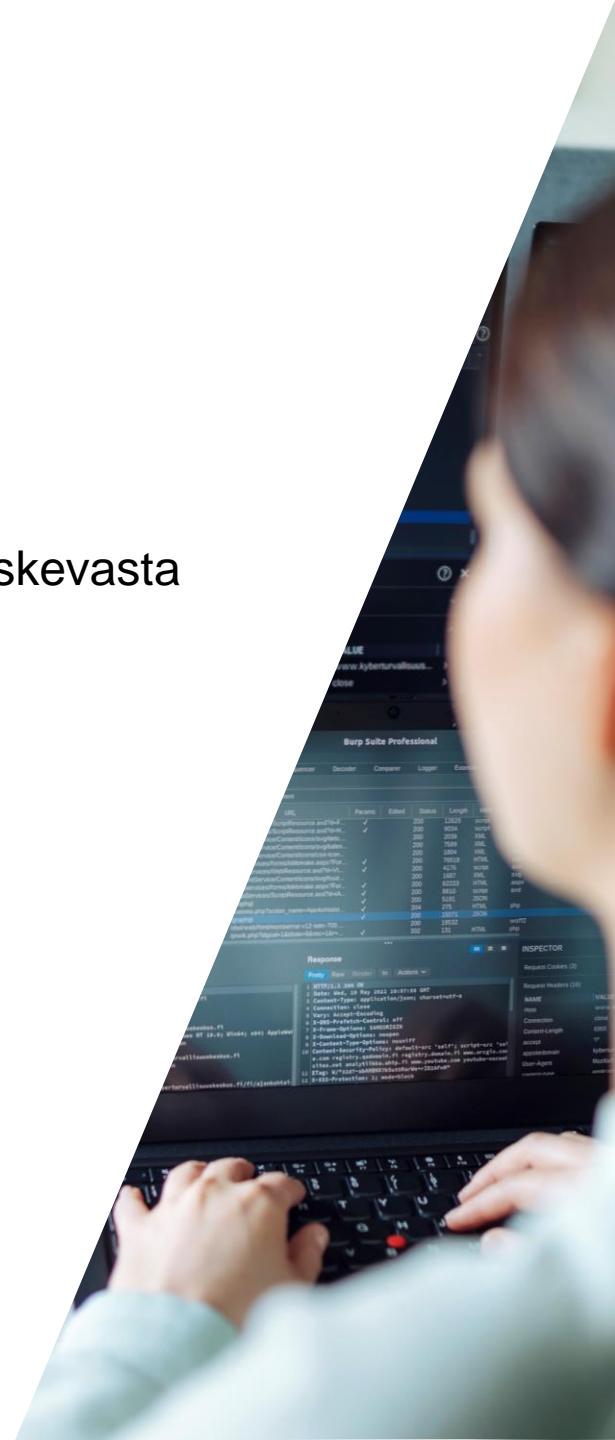
- Ennakovalvonta
- Jälkivalvonta
- Hallinnolliset seuraamusmaksut velvoitteiden laiminlyönnistä, enintään 10 milj. euroa tai 2 % vuosittaisesta liikevaihdosta.

Tärkeä toimija
(täyttää keskisuuren
yrityksen
määritelmän)

- Jälkivalvonta
- Hallinnolliset seuraamusmaksut velvoitteiden laiminlyönnistä, enintään 7 milj. euroa tai 1,4 % vuosittaisesta liikevaihdosta.

Kansallisen toimeenpanohankkeen aikataulu, keskeiset ajankohdat

- Toimeenpanoaika 21 kk, määräaika 17.10.2024
- **Kansallinen soveltaminen alkaa 18.10.2024.**
- Hanke käynnistettiin virallisesti tammikuussa 2023.
 - Työryhmärakenne koostuu päätyöryhmästä (LVM pj.) ja julkishallinnon sektoria koskevasta alatyöryhmästä (VM pj.)
 - Hankkeen laaja-alaisuuden vuoksi valmisteluun osallistuu kaikki hallinnonalat, päätyöryhmätyöskentelyssä kuullaan myös keskeisten etujärjestöjen edustajia sidosryhmäkuulemisten lisäksi.
- **Kirjallinen lausuntokierros pidetään syksyllä 2023.**
- Tavoitteena on, että HE annettaisiin eduskunnalle 2024 kevättalvella.

Kansallinen toimeenpano (päätyöryhmä)

- Yleislaki, jossa pyritään säilyttämään direktiivin vähimmäistason osoittava vaikutus myös kansallisesti.
 - Riskienhallintavelvoitteita voitaisiin tarkentaa alakohtaisilla ohjeilla ja määräyksillä, joissa huomioidaan sektorikohtaiset erityispiirteet.
 - Sektorikohtaista sääntelyä voi soveltaa ensisijaisesti, jos se täyttää NIS2 velvoitteet, esim. ilmailualan sääntely, finanssialalla DORA-asetus.
- Jatketaan NIS1 aikaista jaottelua sektorikohtaisista valvovista viranomaisista + KTK keskitettynä yhteyspisteenä ja CSIRT-yksikkönä.
- Pyritään luomaan NIS2 ilmoituksia varten keskitetty sähköinen asiointilomake, rajataan toteutusmahdollisuuksien vuoksi NIS2 raportointivelvoitteisiin.
- Valmistelu yhteen sovitetaan muiden relevanttien hankkeiden kanssa, kuten CER-direktiivi ja DORA-asetus.

Kansallinen toimeenpano (alatyöryhmä)

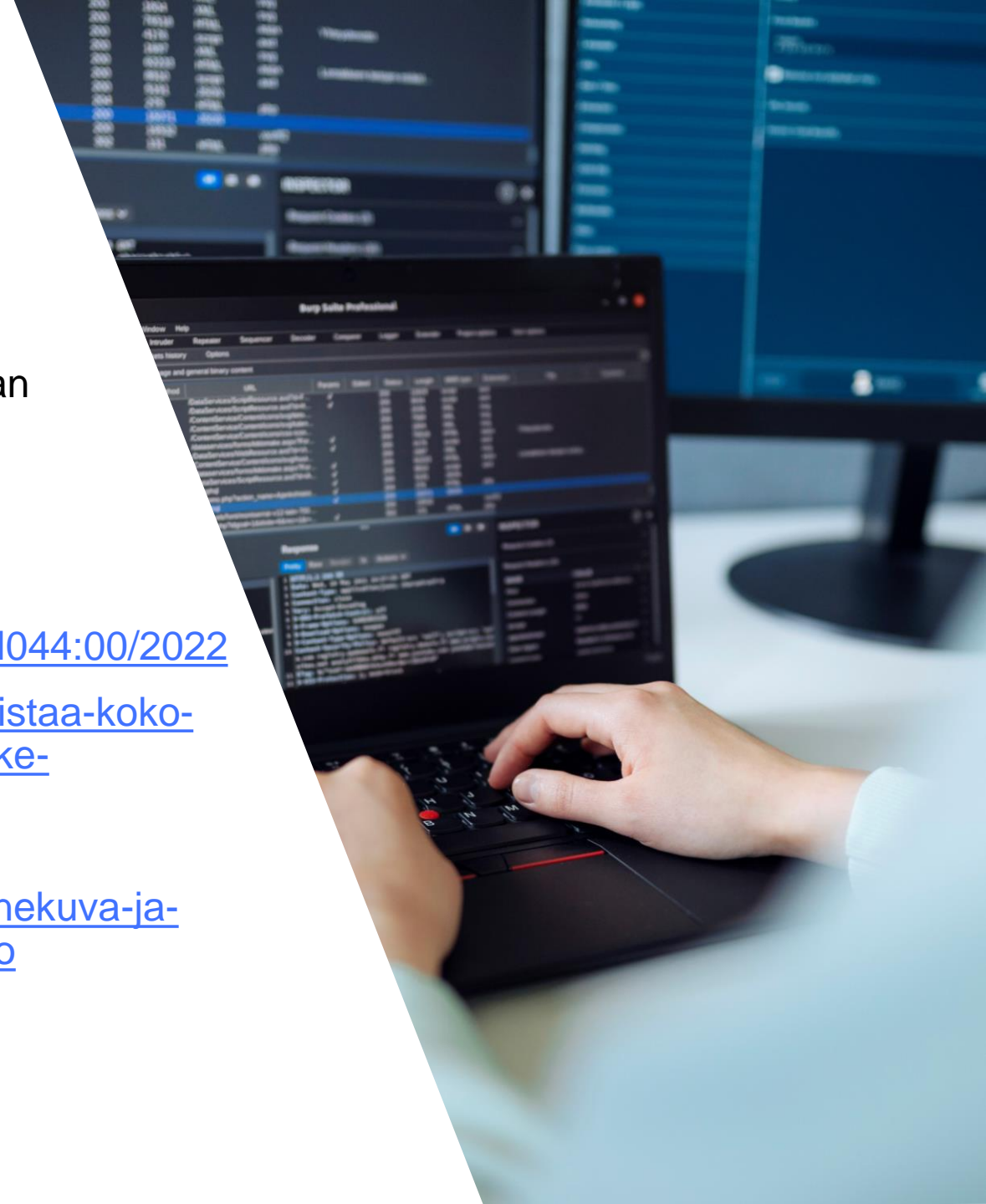
- Alatyöryhmässä ovat edustettuna kaikki ministeriöt ja Kuntaliitto. Hyvinvointialueiden edustajaa ei ole vielä nimetty.
- Julkishallinnon osalta direktiivi koskee (julkishallinnon toimialan ominaisuudessa) keskustason ja aluetason toimijoita
 - Kansallisesti harkitaan sääntelyn laajempaa soveltamista.
- Julkishallinnon toimijoiden velvoitteet lähtökohtaisesti tiedonhallintalakiin
 - Osa direktiivin edellyttämästä sääntelystä yleislaissa
- Keskeisiä kysymyksiä julkishallinnon osalta: sääntelyn soveltamisen laajuus, toimivaltainen viranomainen, vaikutukset, sääntelyn yhteensovittaminen
- **Sidosryhmätilaisuus/webinaari torstaina 4.5.2023 klo 9 – 11.**
- Lisätietoja: Eeva Lantto (VM) (etunimi.sukunimi@gov.fi)

Mitä seuraavaksi?

- Työryhmät kokoontuvat kuukausittain
- HE luonnosta ja vaikutusarviointia valmistellaan parhaillaan
- Lausuntokierros syksyllä 2023

- Lisätietoja:
- Hankeikkuna: <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM044:00/2022>
- LVM.fi: <https://www.lvm.fi/-/kyberturvallisuusdirektiivi-vahvistaa-koko-eu-n-kyberturvallisuustasoa-kansallinen-toimeenpanohanke-kaynnistyi-1903681>
- KTK.fi (NIS1 valvovat viranomaiset): <https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/palvelumme/tilannekuva-ja-verkostojohtaminen/nis-koordinointi-ja-viranomaisyhteisty>

Kiitos!

lvm.fi Twitter: [@lvmfi](https://twitter.com/lvmfi)

Erytisasiantuntija Marième Korhonen

Marieme.korhonen@gov.fi

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM044:00/2022>

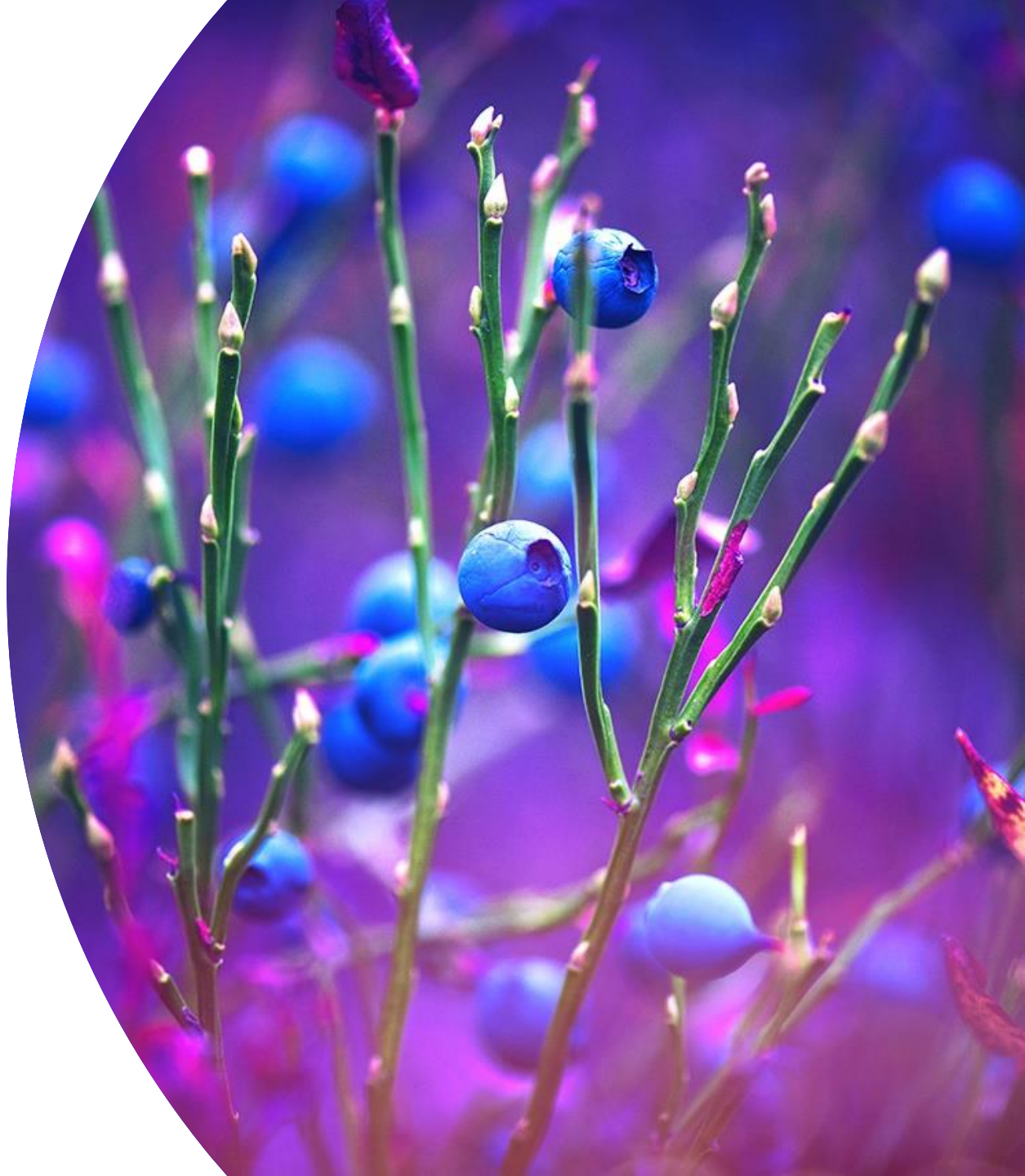
LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

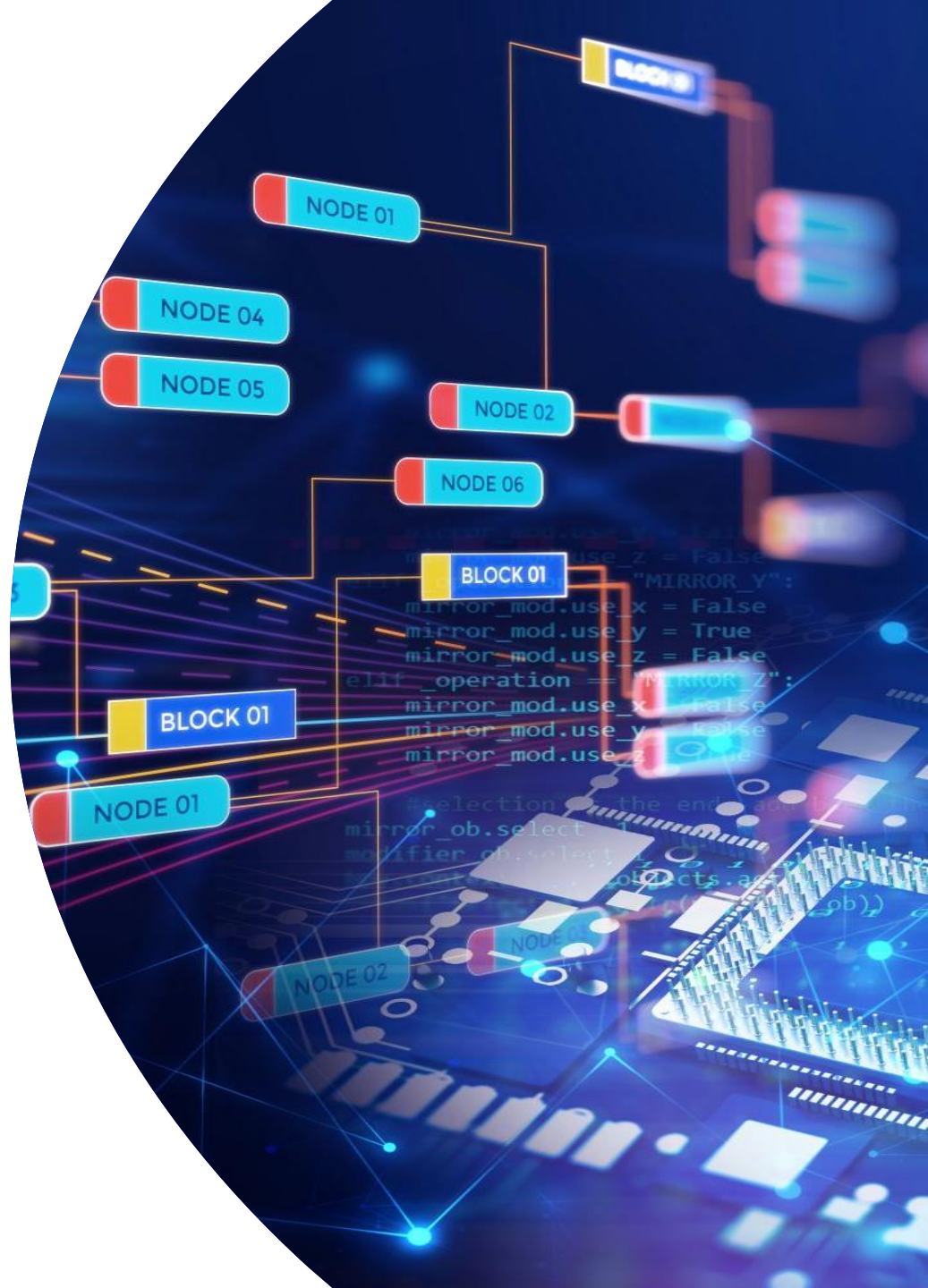
NIS2-direktiivin kansallinen toimeenpano

Liikenne- ja viestintäministeriön
sidosryhmätilaisuus 30.3.2023

Esityksen sisältö

- 1) Valvovat viranomaiset
- 2) NIS2-toimijoiden rekisteröinti
- 3) Poikkeamista ilmoittaminen
- 4) Miten varautua NIS2:een?

Valvovat viran-omaiset

NIS2 - muutoksia valvonnan kannalta

- Lisää toimialoja, toimialan osia ja toimijatyypppejä soveltamisalan piiriin.
- Keski- ja suuret yritykset automaattisesti soveltamisalan piirissä -> ei kansallista arviointia (muutamia poikkeuksia)
- Keskeiset toimijat ennako- ja jälkivalvonnan piirissä
- Tärkeät toimijat vain jälkivalvonnan piirissä
- Laadittava kansallinen lista valvottavista toimijoista
- Valvonnan priorisointi ja sakot mahdollisia
- Valvontatoimia tarkennettu
- Kyberturvallisuustiedonvaihdon jakamisjärjestelyistä säädetään kattavasti direktiivin 29 artiklassa.

ESIM. LIITTEESTÄ I, ERITTÄIN KRIITTISET TOIMIALAT

Toimiala	Toimialan osa	Toimijatyyppi
1. Energia	e) Vety	Vedyn tuotantoa, varastointia ja siirtoa harjoittavat toimijat

ESIM. LIITTEESTÄ II, MUUT KRIITTISET TOIMIALAT

Toimiala	Toimialan osa	Toimijatyyppi
5. Valmistus	e) Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	NACE Rev. 2 - luokituksen C jakson kaksinumeroisessa 30 tarkoitettua taloudellista toimintaa harjoittavat toimijat

Suomessa NIS1-sektoreilla omat valvontaviranomaiset

- Traficom/KTK
- Point of Contact (PoC)
- KV-tiedonvaihto-verkosto (CSIRT)

Koordinointi

TRAFICOM
Kybernetiikkaosasto

- Energiavirasto
- Sähkönjakeluverkon ja suurjännitteisen jakeluverkon haltijat
- Sähkön kantaverkonhaltija
- Maakaasun siirtoverkonhaltija

Energia

- Valvira
- Sosiaali- ja terveystalvet
- Sote-tietojärjestelmien valmistajat
- Fimea
- Lääkinnälliset laitteet

Terveysthuolto

- Finanssivalvonta
- Pankit
- Pankkien keskusyksiköt
- EU-pankkien sivuliikkeet

Finanssiala

- Finanssivalvonta
- Pörssi

Finanssialan
infrastrukturi

- Traficom
- Ilmailu
- Merenkulku
- Rautatieliikenne
- Maantieliikenne

Liikenne

TRAFICOM
Kybernetiikkaosasto

- MMM & ELY-keskukset
- Vesilaitokset

Vesihuolto

- Traficom/KTK
- Teleyritykset (DNS)
- Teleyritykset (Yhdysliikennepiste, IXP)
- .FI

Digi-
infrastrukturi

TRAFICOM
Kybernetiikkaosasto

- Traficom/KTK
- Pilvipalvelut
- Hakukoneet
- Verkon keskitetyt markkinapaikat

Digitaalet
palvelut

TRAFICOM
Kybernetiikkaosasto

Alustava hahmotelma Traficomin valvottavista uusista NIS2-toimialoista

- **Huom. uusien NIS2-sektoreiden osalta valvovia viranomaisia ei ole vielä kattavasti päätetty,** nämä tarkentuvat kansallisen toimeenpanon edetessä
- **Traficomin uusiksi valvottaviksi toimialoiksi on hahmoteltu:**
 - Posti- ja kuriiripalvelut
 - Avaruus (maa-asemainfrastruktuurin toimijat)
 - Valmistussektori liikenteen osalta
 - Moottoriajoneuvot, perävaunut, traktorit, laivat, raideliikenteen kulkuneuvot, ilma-alukset ym.
 - Digitaalinen infrastruktuuri
 - CDN-palvelut, konesalit, DNS-palvelut (aiempaa laajemmin), luottamuspalvelut, yleisten sähköisten viestintäverkkojen tarjoajat, yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajat
 - Tieto- ja viestintätekniikan B2B-palvelujen hallinta
 - Verkkoyhteisöalustojen tarjoajat (osana digitaalisten palvelujen tarjoajia)

Liikenteen kannalta keskeistä

- Kyberturvallisuusvaatimusten laajentuminen uusiin toimijoihin, riskienhallintamenettelyjen ja raportointivelvoitteiden tarkentuminen
 - Esim. selvityksen alla sähköisen ilmoitusjärjestelmän uudistaminen
- Nykyiset NIS1 organisaatiot = NIS2 organisaatioita
 - Lisäksi uusina kokokriteerit ylittävät uudet liikenneorganisaatiot
 - Lisäksi uutena liikenteen valmistussektori
- Rohkaisemme asiakkaitamme NIS2-lainsäädäntöhankkeen etenemisen aktiiviseen seurantaan, <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM044:00/2022>
 - Rohkaisemme asiakkaitamme ennakkopainotteiseen valmistautumiseen
- Traficomilta saa tarvittaessa neuvontaa ja tukea asiakkaille
- Rohkaisemme asiakkaitamme:
 - Tuomaan tarpeita ja toiveita esille,
 - Raportoimaan edelleen aktiivisesti tietoturvapoikkeamista, <https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/asioi-kanssamme/ilmoita-tietoturvapoikkeamasta-nis-ilmoitusvelvollisuus>
 - Hyödyntämään Kyberturvallisuuskeskuksen tilannekuvatuotteita ja verkostoja, <https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/palvelumme/tilannekuva-ja-verkostojohtaminen>

NIS2 – toimijoiden rekisteröinti

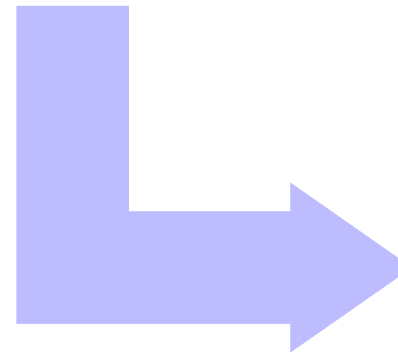

Toimijoiden rekisteröinnin malli vielä avoinna

- Jäsenvaltiot laativat luettelon keskeisistä ja tärkeistä toimijoista sekä verkkotunnusten rekisteröintipalveluja tarjoavista toimijoista viimeistään 17.4.2025.
- Jäsenvaltiot voivat perustaa kansallisia järjestelyjä, joiden avulla toimijat rekisteröityvät luetteloon.
- NIS2 3 artikla 3-6 kohdat

Toimija rekisteröityisi ja ilmoittaisi:

- yhteystiedot,
- sektorin,
- alasektorin,
- Jäsenvaltiot, joissa tarjoaa palveluja

Valvova viranomainen:

- Ohjeistaisi rekisteröitymisen
- Täydentäisi tarvittaessa

Poikkeamista ilmoittaminen

Miten voi ilmoittaa?

- **NIS1-direktiivin** mukainen poikkeamailmoitus
 - Ilmoitus välittyy myös valvovalle viranomaiselle
- **NIS2-direktiivin** mukainen poikkeamailmoitus merkittävistä (engl. significant) poikkeamista
 - Selvityksessä keskitetyn asiointipisteen malli, jossa ilmoitukset voitaisiin jatkossakin tehdä Traficomin Kyberturvallisuuskeskuksen sivujen kautta.
 - Ilmoitus välittyy valvovalle viranomaiselle ja Traficomin Kyberturvallisuuskeskukselle (toimijan mahdollisen tukemisen johdosta ja EU-raportointia varten).
 - Uudet toimijat mukaan.
- **Vapaaehtoinen ja luottamuksellinen tietoturvailmoitus**
 - Vain Traficomin Kyberturvallisuuskeskukselle

<https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/ilmoita>

Tähdellä merkityt kentät ovat pakollisia

Perustiedot

Toimiala*
 Energia
 Digitaalinen infrastruktuuri
 Digitaaliset palvelut
 Finanssiala
 Finanssialan infrastruktuuri
 Liikenne
 Terveystieteet
 Vesihuolto

Energia
Voit tehdä ilmoituksen oheisella lomakkeella. Tiedot lähetetään Energiavirastolle ja Traficomin Kyberturvallisuuskeskukselle. Mikäli et halua tehdä ilmoitusta Traficomin Kyberturvallisuuskeskukselle, voit lähettää NIS-ilmoituksen peikastaan energiavirastolle kirjaamo(at)energiavirasto.fi.

Tämä on täydennys aiempaan ilmoitukseen

Yrityksen ja yhteisön nimi*

Y-tunnus

Etinimi*

Sukunimi*

Sähköpostiosoite*

Katuosoite

Postinumero

Postitoimipaikka

Puhelin*

Tiedot tapahtumasta

Anna vapaamuotoinen kuvaus asiasta*

Mihin palveluihin vaikuttaa

Tapahtuman tapahtumisaika (tai havaitsemisaika)* pp.kk.vvvv klo hh : mm

Tapahtuma on yhä kesken

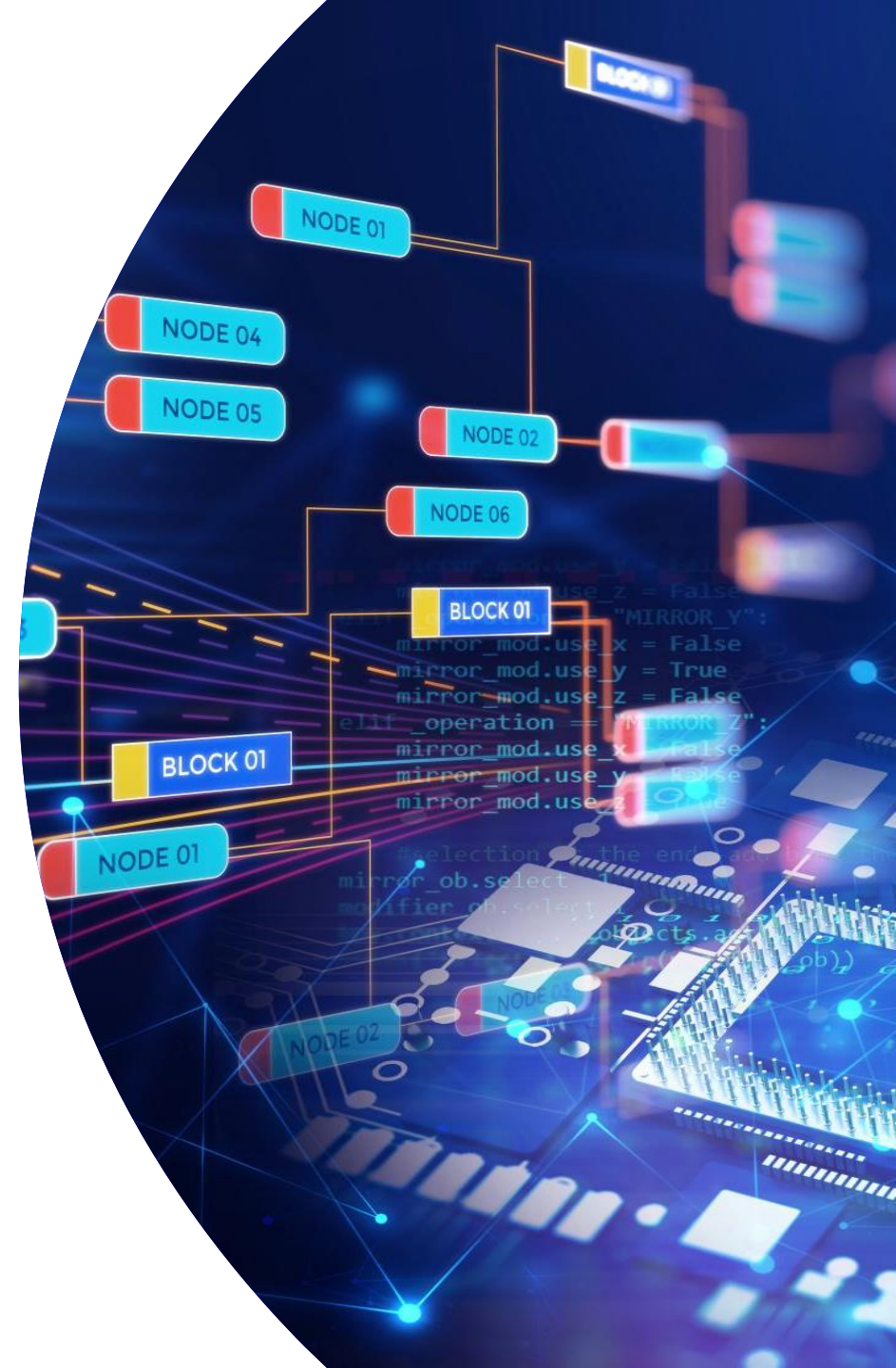
Lisätietoja (mistä johtui, onko uusiutunut ongelma jne)

Yhteydenottoon liittyvät liitetiedostot

Tarvitsetko viranomaiselta (Traficom) tukea kyberturvallisuutta koskevaan asiaan? En
 Kyllä

Traficom/CSIRT

- Tietoturvaloukkauksiin reagoivat ja niitä tutkivat yksiköt = CSIRT, Computer Security Incident Response Team.
 - Suomessa Traficomin Kyberturvallisuuskeskuksen tilannekeskus
- Yhteydenottojen perusteella voimme tarjota apua tietoturvaloukkauksen selvittämiseksi sekä koordinoida tarvittavia toimenpiteitä. Autamme kulloinkin käytettävissä olevien resurssien rajoissa kaikkia suomalaisia toimijoita.
- Toimenpiteet voivat pitää sisällään esimerkiksi:
 - tiedon jakamista
 - yhteistyökumppanien ja -verkostojen kontaktointia
 - teknistä analyysiä.

Miten varautua NIS2:een?

Kuinka toimijat voivat varautua NIS2:een?

- Tutustu direktiiviin, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2022.333.01.0080.01.FIN&toc=OJ%3AL%3A2022%3A333%3ATOC
- Huolehdi organisaatiosi kyberriskien hallinnasta. NIS2-riskienhallintavelvoitteita kannattaa noudattaa, vaikka organisaatiosi ei kuuluisikaan NIS2-direktiivin soveltamisalaan.
- Seuraa kansallisen toimeenpanohankkeen edistymistä, <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM044:00/2022>
- Tutustu halutessasi lisäksi esim. seuraaviin Traficomin Kyberturvallisuuskeskuksen julkaisuihin:
 - Kyberturvallisuuden vahvistaminen suomalaisissa organisaatioissa - ohje johdolle ja asiantuntijoille, <https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/ajankohtaista/ohjeet-ja-oppaat/kyberturvallisuuden-vahvistaminen-suomalaisissa-organisaatioissa-ohje>
 - Kyberturvallisuus ja yrityksen hallituksen vastuu –opas, <https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/julkaisut/kyberturvallisuus-ja-yrityksen-hallituksen-vastuu-opas>
 - Arvioi ja kehitä organisaatiosi kyberturvallisuuden tilaa, esim. Kybermittarin avulla, <https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/palvelumme/tilannekuva-ja-verkostojohtaminen/kybermittari?toggle=Mik%C3%A4%20on%20Kybermittari%3F>

Kiitos!

Kalle Varjola
etunimi.sukunimi@traficom.fi

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto